

מדינת ישראל¹

משרד המשפטים

ייעוץ וחקיקה (משפט ציבורי-מנהלי)

ירושלים: י"א בתמוז תשפ"ב

10 ביולי 2022

לכבוד

היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה

שלום רב,

הנדון: הנחיות בעניין תמיכות בתקופת הבחירות

כידוע, ביום 30.6.2022, עבר בכנסת חוק התפזרות הכנסת העשרים וארבע ומימון מפלגות, התשפ"ב-2022, והממשלה המכהנת הפכה לממשלה יוצאת. כאמור במכתבה של היועצת המשפטית לממשלה למזכיר הממשלה מיום 30.6.2022, מבחינה משפטית, כבר ביום 20.6.2022, כאשר ראש הממשלה דאז וראש הממשלה החלופי דאז הודיעו על כוונתם להקדים את מועד הבחירות, החלו לחול על משרדי הממשלה המגבלות המשפטיות הנובעות מתקופה זו. מגבלות אלו מפורטות במכתבה של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי), עו"ד אביטל סומפולינסקי, מיום 7.7.2022, בעניין "היערכות משפטית לתקופת הבחירות לכנסת ה-25".

לאור האמור, ולנוכח שאלות שהופנו אלינו בעניין, נבקש להתייחס באופן קונקרטי לעניינים הנוגעים בהקשר זה לתחום התמיכות הממשלתיות:

1. התקנת מבחני תמיכה חדשים – כפי שנקבע בעבר, גם בתקופת בחירות, אין מניעה עקרונית להמשך קידום גיבושם של מבחני תמיכה או תיקונים להם. עם זאת, במקרים חריגים, ייתכן כי ייקבע שיש בתקופת הבחירות כדי להקים מניעה לקידום של מבחנים חדשים או תיקונים מהותיים ומשמעותיים של מבחנים קיימים, שהליך ההיועצות עם משרד המשפטים לגביהם החל **לאחר המועד הקובע** לעניין תחילת תקופת הבחירות (20.6.2022). התקנה או תיקון של מבחני תמיכה **בגופים אחרים** יבחנו בהתאם לאמות המידה הנזכרות במכתבה של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה.

2. קיום הליך התמיכה – מההיבט של תקופת הבחירות, אין מניעה בקיומו של הליך התמיכה ביחס למבחנים קיימים. כתמיד, הדבר כפוף לקיומם של מבחני תמיכה תקפים ושל תקציב מתאים, ולפעולה בהתאם להנחיות השוטפות של החשב הכללי במשרד האוצר.

3. התנהלות הגופים הנתמכים – במסגרת הפעילויות שמקיימות המפלגות לקראת הבחירות, עשויים להיות משולבים גם גופים הנתמכים או מתוקצבים על-ידי המדינה. לפיכך, ראינו לנכון להזכיר

מדינת ישראל¹

משרד המשפטים

בקצרה את ההוראות הנוגעות להגבלת פעילותם של גופים נתמכים במישור המפלגתי ובהקשר של תעמולת בחירות.

בנוהל לתמיכות מתקציב המדינה במוסדות ציבור (להלן – "הנוהל"), בסעיף 14, נקבע כי במסגרת הגשת בקשת התמיכה, יתחייב המוסד באמצעות מורשי החתימה שלו בהתחייבויות שונות המפורטות בתוספת הראשונה לנוהל. בין היתר, נקבעה שם בסעיף 6(2) התחייבות לפיה "התמיכה תשמש אך ורק למטרה אשר לשמה ניתנה". בסעיף 6(4) נקבע כי המוסד יתחייב כי "לא יעביר מכספי התמיכה למפלגה או לסיעה, לא יעשה שימוש בכספי התמיכה בקשר עם תעמולת בחירות ולא יכלול את שמה של מפלגה או סיעה במודעות או בפרסומים או באירועים שלו".

בנוסף לכך, במבחני תמיכה שונים נקבעו דרישות לגבי המשתתפים בפעילות הנתמכת. לעיתים, ההשתתפות מובאת בחשבון לצורך ההחלטה על מתן התמיכה או על היקפה. בהתאם לכך, נבקש כי תחדדו את הדגשים הבאים בקרב הגופים הנתמכים על-ידכם, במקרים בהם הדבר עשוי להיות רלוונטי –

- א. לא ניתן להשתמש בכספי תמיכות לפעילות שאינה חלק ממטרת התמיכה.
 - ב. לא ניתן לעשות שימוש בכספי תמיכה לפעילות מפלגתית או כחלק מתעמולת בחירות. איסור זה יחול אף על שימוש בכספי תמיכה לטובת פעילות פוליטית של מועמד במסגרת תקופת הבחירות (כדוגמת פעילות לקראת בחירות מקדימות (פריימריז)).
 - ג. חל איסור על מוסד נתמך לכלול את שמה של מפלגה או סיעה במודעות, בפרסומים או באירועים שלו. הוראה זו תחול אף במה שנוגע לשמו של מועמד בבחירות.
 - ד. אין לקיים כל פעילות הנוגעת לבחירות במהלך פעילות נתמכת או תוך שימוש במשתתפים בפעילות נתמכת, במועדים בהם הם אמורים להשתתף בפעילות או מדווחים כמשתתפים בה.
- בנוסף לכך, ככל שקיימות במבחני התמיכה הנוגעים לסוג פעילות מסוים בו משרדי הממשלה תומכים, הוראות ספציפיות הנוגעות למגבלה על פעילות הקשורה למפלגות או לבחירות, יש להפנות את תשומת לב הגופים לכך.
- באופן דומה, לגבי גופים מתוקצבים, נזכיר את המגבלות הקבועות בתקנות המכילות הקדם צבאיות (הכרה במכונה קדם-צבאית), התש"ע-2009 בעניין זה, בעיקר בתקנה 9(ג) ובהתאם להגדרה של "פעילות פוליטית או מפלגתית".
- לא למותר לציין, כי אי הקפדה על האמור עשוי יהיה להיחשב ל"שימוש בלתי נאות" בכספי תמיכה, כהגדרתו בנוהל, על ההשלכות הנובעות מכך כפי שנקבעו שם.

מדינת ישראל¹

משרד המשפטים

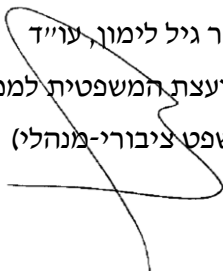
הנחיות אלה יחולו, בהתאמות הנדרשות, גם לגבי תמיכה בגופים אחרים בהתאם להוראת התכ"ס מס' 6.2.1 בעניין "תמיכות מתקציב המדינה בגופים אחרים".

בברכה,

ד"ר גיל לימון, עו"ד

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

(משפט ציבורי-מנהלי)

העתק:

חברי פורום התמיכות של הייעוץ המשפטי לממשלה

גב' אביטל שטרנברג, ראש אשכול משפט מנהלי, ייעוץ וחקיקה (ציבורי-מנהלי)

גב' שרה גולד, ייעוץ וחקיקה (ציבורי-מנהלי)